

Številka: 00202-8/2019/5

Datum: 6. 6. 2019

Odgovor na mnenje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k odgovoru Ministrstva za zdravje na vprašanje državnega svetnika mag. Petra Požuna glede specializantov s področja družinske medicine in izvajanja 20.a člena Zakona o zdravniški službi

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide Državnega sveta Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: komisija) je na seji 18. 4. 2019 obravnavala odgovor Ministrstva za zdravje na vprašanja državnega svetnika mag. Petra Požuna glede specializantov s področja družinske medicine in izvajanja 20.a člena Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K in 49/18; v nadaljnjem besedilu: ZZdrS).

Na podlagi razprave je komisija sprejela naslednje sklepe:

»Komisija predlaga, da z namenom zmanjševanja obremenitve specialistov družinske medicine in sledenju osnovnega namena sprejema 20.a člena Zakona o zdravniški službi:

a) Vlada Republike Slovenije na podlagi stališča pristojnega Ministrstva za zdravje Državnemu zboru v obravnavo in sprejem predloži avtentično razlago 20.a člena Zakona o zdravniški službi, z namenom razjasnitve vprašanja odgovornosti specializantov četrtega letnika specializacij, ki lahko opredeljujejo paciente, in njihovih mentorjev, v primeru napak specializantov pri opravljanju dela v vlogi izbranih osebnih zdravnikov.

b) Program specializacije družinske medicine prilagodi tako, da bo specializant družinske medicine v četrtem letu specializacije slednjo v največjem možnem obsegu opravljal na primarni ravni, v ambulanti družinske medicine in pod nadzorom svojega mentorja, pri čemer bo lahko, ob izpolnjevanju pogojev iz 20.a člena Zakona o zdravniški službi, opredeljeval paciente.

c) Vlada Republike Slovenije prouči možnost dodatnega nagrajevanja specializantov četrtega letnika specializacije družinske medicine, ki opredeljujejo paciente, v okviru obstoječega plačnega sistema ali preko drugih oblik finančne stimulacije.«.

Nadalje je komisija Vladi Republike Slovenije predlagala, da prouči njeno mnenje in predloge komisije, navedene v okviru sprejetih sklepov, ter se v roku 30 dni na njih odzove.

Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vlada) podaja naslednji odgovor.

ZZdrS v 20. členu določa, da smejo zdravniki specializanti opravljati zdravniško službo, za katero specializirajo, le pod vodstvom in z odgovornostjo mentorja. Lahko pa specializant med specializacijo samostojno opravlja tista dela in storitve, za katere je pridobil ustrezno znanje, izkušnje in veščine, kar s podpisom potrdi mentor na listu specializanta. Specializant je odgovoren za opravljanje teh del in storitev.

Nadalje je v 20.a členu ZZdrS določeno, da je izbrani osebni zdravnik lahko na podlagi ocene mentorja tudi specializant s področja družinske medicine, ki opravlja četrto leto specializacije iz družinske medicine, če specializant s tem pisno soglaša. Mentor mora v oceni potrditi, da je

glede na delovne pogoje in obremenjenost sposoben zagotoviti mentorstvo tudi v primeru opredeljenih pacientov za specializanta ter na listu specializanta pisno potrditi, da je specializant pridobil ustrezno znanje, izkušnje in veščine za samostojno opravljanje del izbranega osebnega zdravnika. ZZdrS nadalje določa, da je specializant odgovoren za opravljanje del izbranega osebnega zdravnika. Specializantu mora biti zagotovljeno stalno posvetovanje z mentorjem.

Vlada uvodoma pojasnjuje, da je bila določba, ki omogoča samostojno opravljanje posameznih del in storitev specializantu v času opravljanja specializacije, uzakonjena z namenom čim hitrejše zagotovitve in enakopravnega vključevanja specializantov v delovne procese. Zato je tudi v sami določbi zakona določena odgovornost specializanta. Vlada meni, da je določba drugega odstavka 20. člena ZZdrS jasna in nedvoumna, ter je odgovornost za delo v primeru samostojnega opravljanja del in storitev specializanta v celoti njegova. Temu sledi tudi sodna praksa.

Po mnenju Vlade je enako v primeru določbe 20.a člena ZZdrS. Mentor je tisti, ki nadzira potek specializacije, spremlja in ocenjuje specializantov napredek ter podaja soglasje specializantu za samostojno opravljanje določenih del. Mentor svojo odločitev sprejme na podlagi ocene, da je specializant osvojil določeno znanje oziroma veččino. S pritrditvijo mentorja po mnenju Vlade specializant pridobi polno odgovornost za opravljanje teh del, mentor pa se te odgovornosti razbremeni in ne prevzema odgovornosti za odločitve specializanta. Glede na 20.a člen ZZdrS specializant lahko zaprosi mentorja za konzultacijo, toda če specializant opravilo izvede samostojno, po mnenju Vlade s tem prevzame tudi osebno odgovornost za njegovo izvedbo. Vlada meni, da sta določbi 20. in 20.a člena ZZdrS jasni, zato avtentična razlaga zakona ni potrebna.

V zvezi s pobudo po prilagoditvi programa specializacije iz družinske medicine Vlada sledi mnenju Ministrstva za zdravje, da je za izboljšanje učinkovitosti izvajanja 20.a člena ZZdrS potrebna sprememba programa specializacije iz družinske medicine, in sicer tako, da se v zadnjem letu programa specializacije iz družinske medicine zagotovi daljše kroženje specializantov v ambulantah družinske medicine in posledično zmanjšanje prisotnosti na kliničnih oddelkih. Zato Vlada pobudo za spremembo programa specializacije iz družinske medicine, tudi ob vedenju, da je slednji naklonjena stroka, podpira.

Povečanje dostopnosti do zdravstvene oskrbe za vse prebivalce Slovenije je mogoče zagotoviti le s krepitevijo primarne ravni zdravstvene dejavnosti, tako kadrovske kot tudi finančne. V zadnjem času se, kot je bilo že večkrat izpostavljeno, srečujemo z upadom interesa mladih zdravnikov po opravljanju specializacije iz družinske medicine, zato je in bo treba urediti način financiranja ambulant družinske medicine, ki bo stimulatивно naravnano.